

1806/16/LV
WP 239

Atzinums 02/2016 par personas datu publicēšanu valsts sektorā pārredzamības nolūkos

Pieņemts 2016. gada 8. jūnijā

Šī darba grupa izveidota saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 29. pantu. Tā ir neatkarīga Eiropas padomdevēja struktūra datu aizsardzības un privātās dzīves neaizskaramības jautājumos. Tās uzdevumi aprakstīti Direktīvas 95/46/EK 30. pantā un Direktīvas 2002/58/EK 15. pantā.

Sekretariāta pakalpojumus nodrošina Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta C direktorāts (Pamattiesības un Savienības pilsonība), B-1049 Brussels, Belgium, birojs Nr. MO-59 02/013.

Tīmekļa vietne: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

1. IEVADS

1.1. ATZINUMA DARBĪBAS JOMA

Šajā atzinumā ir paskaidrots, kā piemērot datu aizsardzības principus, kad valsts sektorā pārredzamības nolūkos apstrādā un publicē personas datus, jo īpaši gadījumos, kas saistīti ar korupcijas apkarošanas pasākumiem un interešu konfliktu pārvaldīšanu un novēršanu¹. Šī atzinuma mērķis nav risināt jautājumus par to, kādai informācijai būtu jābūt pieejamai saskaņā ar ES dalībvalstu tiesību aktiem, kuri reglamentē piekļuvi publiskajiem dokumentiem/ informācijas brīvību², tā mērķis nav ierobežot šādas publiskās informācijas pieejamību saskaņā ar valstu tiesību aktiem, atzinums neskar arī Regulas Nr. 45/2001 un Regulas Nr. 1049/2001³ īstenošanu attiecīgajās ES iestādēs un struktūrās.

Kopumā valsts sektora iestādēm var būt pienākums vākt, reģistrēt un uzglabāt informāciju par savu darbību un personālu, un publicēt šo informāciju, parasti savā oficiālajā tīmekļa vietnē. Šāda veida apstrāde, iespējams, ietver arī personas datu apstrādi, tostarp to izplatīšanu sabiedrībai.

Šā atzinuma mērķauditorija ir valstu likumdevēji, valstu valdības, biroji vai aģentūras, kā arī citas valsts sektora kompetentās iestādes ("kompetentās iestādes"), kuras nodarbojas ar korupcijas apkarošanu, interešu konflikta novēršanas pasākumiem un citiem pārredzamības pienākumiem, kā arī datu aizsardzības iestādes. Atzinumā iekļautie ieteikumi balstās kopējā izpratnē par datu aizsardzības regulējumu, kura ietvaros tiek veikta šāda apstrāde. Šajā atzinumā īpaša uzmanība pievērsta Direktīvas 95/46/EK⁴ vispārējai īstenošanai un Vispārīgās datu aizsardzības regulas (turpmāk tekstā — VDAR) principiem un vērtībām.

Direktīvas 95/46/EK 1. un 4. pants pieprasa dalībvalstīm aizsargāt fizisku personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi. Dalībvalstis arī nodrošina, ka personas datu apstrādi korupcijas apkarošanas pasākumu, kas vērsti uz potenciālo interešu konfliktu pārvaldīšanu, ietvaros un visus ar to saistītos pārredzamības pienākumus reglamentē valsts noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu un ņemot vērā VDAR.

---

¹ Valsts sektors — šajā atzinumā valsts sektors ir valsts, reģionālas vai pašvaldības iestādes, publisko tiesību subjekti un apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai arī viens vai vairāki šādi publisko tiesību subjekti, un šī definīcija neskar dalībvalstu tiesību aktos iekļautās definīcijas.

² Vairāk informācijas skatiet 29. panta darba grupas publicētajā Atzinumā 06/2013 par brīvi pieejamiem datiem un valsts sektora informāciju ("VSI").

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti

1.2. ATZINUMA MĒRĶIS

Šī atzinuma mērķis ir sniegt dalībvalstu likumdevējiem un kompetentajām iestādēm praktiskus norādījumus, ieteikumus un paraugprakses piemērus par to, kā viņi var nodrošināt tiesību uz datu aizsardzību ievērošanu, vienlaikus līdzsvarojošot un aizsargājot leģitīmās sabiedrības intereses pārredzamības jautājumos, kad likumdošanas un politiskās iniciatīvas šajos jautājumos pieprasa izplatīt informāciju par fizisku personu. “Pārredzamības”⁵ jēdziens ir saistīts ar atklātības, labas pārvaldības un labas vadības principiem, kas nostiprināti Līgumos⁶ un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“ES harta”)⁷.

Valsts sektora subjektu neitralitāte, pārredzamība un profesionāla rīcība ir atzītas par snieguma izcilības un kvalitātes nodrošināšanas attiecīgajos publiskajos amatos pamatelementiem. Ir jāatrod līdzsvars starp valsts sektora subjektu tiesībām uz datu aizsardzību⁸, no vienas puses, un sabiedrības interesēm, lai šīs personas savus pienākumus un atbildību īstenotu pārredzamā veidā, no otras puses. Informācijas par valsts sektora subjektu privātajām interesēm publiskošana ir daļa no tādu pasākumu kopuma, kas tiek izmantoti potenciālo interešu konfliktu pārvaldīšanai un pārskatatbildības un sabiedrības uzticības palielināšanai. Lai arī pastāv dažādi tiesību akti un regulējumi interešu konflikta pārvaldīšanas jomā, šajā atzinumā sniegti ieteikumi vienāda datu aizsardzības līmeņa nodrošināšanai valsts sektora subjektiem visās dalībvalstīs.

2. TIESISKAIS REGULĒJUMS

Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pantu ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību. Turklāt Hartas 8. pants cita starpā paredz, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību. Personas dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos. Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (turpmāk tekstā — ECTK) 8. pants arī nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un sarakstes neaizskaramību un ka publiskās institūcijas nedrīkst traucēt nevienam baudīt šīs tiesības, izņemot gadījumus, kas ir paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts vai sabiedrisko drošību vai valsts ekonomiskās labklājības intereses, lai nepieļautu nekārtības vai noziegumus, lai aizsargātu veselību vai tikumību vai lai aizstāvētu citu tiesības un brīvības.

---

⁵ Šī atsauce neskar valstu tiesību aktos un noteikumos iekļautās konkrētās definīcijas, un tā ir sniegta tikai un vienīgi, lai atvieglotu šī atzinuma izpratni.

⁶ Skatīt Līguma par Eiropas Savienību 10. un 11. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 15. un 298. pantu.

⁷ Skatīt ES hartas 41. pantu.

⁸ Datu aizsardzības tiesības ir jāsaprot kā tiesības uz aizsardzību saskaņā ar Datu aizsardzības direktīvu un VДАР.

Direktīvas 95/46/EK 7. pantā ir paredzēti kritēriji datu apstrādes atzīšanai par likumīgu un noteikti personas datu apstrādes pamatprincipi (Direktīvas 95/46/EK 6. pants). VDAR apsvērumos ir precizēts, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Direktīva 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu nemaina un nekādā veidā neskar personu aizsardzības līmeni attiecībā uz personas datu apstrādi saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktu noteikumiem.

Saskaņā ar ECTK 10. pantu ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību. ECT ir vairākkārt atzinusi, ka šīs tiesības ietver arī “sabiedrības tiesības būt pienācīgi informētai” un “tiesības saņemt informāciju” ne tikai gadījumos, kas skar plašsaziņas līdzekļus un profesionālus žurnālistus⁹.

Ņemot vērā iepriekšminētās normas, ir ieteicams apsvērt turpmāk uzskaitītos principus, apstrādājot personas datus interešu konflikta novēršanas pasākumu un pārredzamības kontekstā.

3. PERSONAS DATU APSTRĀDES PRINCIPI

Direktīvas 95/46/EK 6. pantā noteikts, ka personas dati:

- tiek apstrādāti godīgi un likumīgi;
- tiek vākti konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem, un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā;
- ir adekvāti, attiecīgi un ne pārmērīgā apjomā attiecībā uz nolūkiem, kādiem tie savākti un/vai tālāk apstrādāti;
- precīzi un nepieciešamības gadījumā atjaunināti;
- tiek glabāti veidā, kas ļauj identificēt datu subjektus ne ilgāk, kā tas nepieciešams nolūkiem, kādiem dati ir savākti vai kādiem tie tālāk apstrādāti.

Minētās prasības atbilst līdzvērtīgām VDAR normām.

---

⁹ Tomēr vēl nesen ECT norādīja, ka 10. pantā garantētās tiesības saņemt informāciju nevar tikt interpretētas kā pienākums valstīm izplatīt vai atklāt informāciju plašākai sabiedrībai (skatīt lietas *Leander* pret Zviedriju (1987. gads), *Gaskin* pret Apvienoto Karalisti (1989. gads), *Guerra* pret Itāliju (1998. gads) un *Sirbu* pret Moldovu (2004. gads)). Tikai divās nesenās lietās tiesa, šķiet, ir virzījusies informācijas brīvības plašākas interpretācijas virzienā (skatīt 2006. gada spriedumu par pieteikuma pieņemamību lietā *Sdruženi Jihočeské Matky* pret Čehijas Republiku un 2009. gada spriedumu lietā *Társaság a Szabadságjogokért* pret Ungāriju).

3.1. GODĪGA UN LIKUMĪGA APSTRĀDE

Juridiskais pamats personas datu apstrādei interešu konflikta novēršanas pasākumu kontekstā ir rodams Direktīvas 95/46/EK 7. panta c) apakšpunktā¹⁰. Tas nosaka, ka personas datu apstrāde var tikt veikta, ja apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju (pārzini) attiecināmas juridiskas saistības. Šajā kontekstā apstrādei ir jābūt tiesību aktos noteiktai¹¹. Būtu jāizvairās no vispārīgu un visaptverošu normu ieviešanas, lai personas datu apstrādātājam nebūtu nesamērīga rīcības brīvība attiecībā uz tā juridisko saistību ievērošanu¹².

Šādos gadījumos likumdevēja pienākums ir nodrošināt juridisko saistību un dažādu iesaistīto interešu līdzsvaru. Tiesību aktiem ir jābūt saderīgiem ar tiesībām uz privāto un ģimenes dzīvi un personas datu aizsardzību saskaņā ar ECTK 8. pantu un ES hartas 7. un 8. pantu¹³. Tas nozīmē, ka juridiskajām saistībām veikt personas datu apstrādi jābūt nepieciešamām un samērīgām ar noteiktajiem leģitīmajiem mērķiem un jāatbilst mērķa ierobežojuma principam.

Šajā kontekstā iestādes kā juridisko pamatu var izmantot arī Direktīvas 95/46/EK 7. panta e) apakšpunktu. Nosakot, vai apstrāde atbilst 7. panta e) apakšpunktam un ņemot vērā dažādās intereses, iestādēm ir jāpārliciecinās, ka:

- apstrādes darbība ir uzdevums, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot likumīgi piešķirtas oficiālas pilnvaras¹⁴;
- apstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu šo uzdevumu sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālas pilnvaras (t. i., šādi apstrādei jābūt piemērotai izvirzītā mērķa sasniegšanai un jāveic tikai tie pasākumi, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai).

---

¹⁰ Sīkāka analīze pieejama Atzinumā 06/2014 par personas datu apstrādātāja likumīgo interešu jēdzienu saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 7. pantu, WP217. Dažās valstīs kā šāda veida personas datu apstrādes juridisko pamatu var būt iespējams izmantot 7. panta f) apakšpunktu.

¹¹ Atzinumā 6/2014 DG29 noteica, ka, lai varētu piemērot 7. panta c) apakšpunktu, saistībām ir jābūt noteiktām ar tiesību aktu un, lai saistības būtu spēkā un tās būtu saistošas, tiesību aktam ir jāatbilst visiem attiecīgajiem nosacījumiem. Šajā sakarā DG29 atzīmēja, ka “tiesību aktos dažkārt var būt noteikts tikai vispārējs mērķis, bet konkrētākas saistības ir noteiktas citā līmenī, piemēram, vai nu sekundāros tiesību aktos, vai ar valsts iestādes saistošu lēmumu konkrētā gadījumā”. Šajā sakarā VDAR 41. apsvērumā precizēts: “ja šajā regulā atsaukas uz juridisku pamatu vai leģislatīvu pasākumu, tas obligāti nenozīmē, ka vajadzīgs parlamenta pieņemts leģislatīvs akts, neskarot prasības, kas izriet no attiecīgās dalībvalsts konstitucionālās kārtības”. Skatīt arī VDAR 6. panta 3. punktu.

¹² Turpat.

¹³ Sk. Tiesas 2003. gada 20. maija spriedumu apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 un C-139/01 *Rundfunk* un Tiesas 2010. gada 9. novembra spriedumu apvienotajās lietās C-92/09 un C-93/09 *Volker* un *Markus Schecke*.

¹⁴ Kā DG29 uzsvēra Atzinumā 6/2014, uzdevumam sabiedrības interesēs un oficiālajām pilnvarām jābūt balstītiem uz tiesību normu vai jāizriet no tiesību normas. Skatīt atzinuma III.2.5. sadaļu, kā arī VDAR 41. apsvērumu un 6. panta 3. punktu.

PIEMĒRS. Pārredzamības platformā sniegto personas datu indeksācija¹⁵, ļaujot iedzīvotājiem veikt tajā meklēšanu, uzskatāma par nepieciešamu darbību. Personu apliecinošu datu indeksācija ārējā meklētājprogrammā nav uzskatāma par nepieciešamu pēc noklusējuma pārredzamības mērķa sasniegšanai.

3.2. SAMĒRĪGUMA, MINIMIZĒŠANAS UN DATU KVALITĀTES PRINCIPI

Šo principu īstenošanai vispirms ir jānosaka galvenie datu apstrādes mērķi. Piemēram, pārredzamības iniciatīvas var būt paredzētas, lai veicinātu zināšanu izplatību par valdības un tās administratīvo struktūru lēmumiem un rīcību, sniedzot pamata izpratni par to procedūrām, darbībām un personālu. Tas savukārt ļauj sabiedrībai saukt valdību pie atbildības par veidu, kādā tā pilda uzdevumus un pārvalda publiskā sektora resursus, tādējādi veicinot lietderību un efektivitāti. Šajā atzinumā apskatīto pasākumu mērķis ir novērst un atklāt interešu konfliktus un piemērot sankcijas par interešu konfliktiem ar nolūku izvairīties no privāto interešu ietekmes publisko pienākumu pildīšanā un stiprināt valsts sektora subjektu integritāti, objektivitāti un neitralitāti, kā arī radīt iedzīvotāju uzticību valdībai.

PIEMĒRS. Kompetento iestāžu funkcijās ietilpst valsts sektora subjekta aktīvu vērtības noteikšana viņa pilnvaru termiņa sākumā un beigās un to finansējuma identificēšana. Šim nolūkam var būt nepieciešams ievākt informāciju par laulātajiem, radiem un viņu rīcībā esošajiem aktīviem. Tomēr no tā neizriet, ka šādas informācijas publicēšana tiešsaistē ir piemērota vai samērīga. Jebkādam personas privātās dzīves aizskārumam ir jābūt nepieciešamam un samērīgam attiecībā uz apstrādes likumīgo nolūku.

3.2.1. SAMĒRĪGUMS

Katras apstrādes darbības, jo īpaši vākšanas un turpmākās publicēšanas posmā, ir jāievēro samērīguma princips.

Eiropa Savienības Tiesa (turpmāk tekstā — EST) vairākās lietās ir uzsvērusi samērīgas pieejas nozīmi personas datu apstrādē. Iepriekš minētajās apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 un C-139/01 EST aplūkoja šo pieeju, jautājot, “vai iesaistīto personu vārdu nosaukšana saistībā ar viņu ienākumiem atbilst šī pasākuma tiesiskajam mērķim un vai tiesas procesā piesauktie iemesli, lai pamatotu šādu paziņošanu sabiedrībai, ir atbilstoši un pietiekami” (86. punkts), un uzsvēra, ka kompetentajām valstu tiesām būtu “jāpārbauda, vai šāda publiskošana ir nepieciešama un vai tā ir samērīga ar mērķi [...], tām it īpaši ir jāizvērtē, vai šis mērķis nevarētu tikt sasniegts tikpat efektīvi, ja personas dati tiktu padarīti pieejami tikai kontroles iestādēm” (88. punkts). Turklāt EST vaicāja, vai tiesiskā jeb leģitīmā mērķa sasniegšanai ir iespējams izmantot citus līdzekļus, kas attiecīgo personu privāto dzīvi skartu mazākā mērā¹⁶.

¹⁵ Indeksācijas definīcija:

¹⁶ Aplūkotajā kontekstā EST konkrēti vaicāja, vai “nebūtu pietiekami sabiedrību informēt tikai par algām un citām finansiālām priekšrocībām”. Sk. Tiesas sprieduma apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 *Rundfunk* 88. punktu.

Bez tam iepriekšminēto apvienoto lietu C-92/09 un C-93/09 sprieduma 74. punktā EST skaidri noteikusi, ka “saskaņā ar pastāvīgo judikatūru samērīguma princips, kas ir viens no Savienības tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, īstenojot Savienības tiesību normu, būtu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu (2010. gada 8. jūnija spriedums lietā C-58/08 Vodafone u. c., Krājums, I-0000. lpp., 51. punkts un tajā minētā judikatūra)”.

Dalībvalstīm būtu rūpīgi jāapsver, uz kādām personām attieksies interešu konflikta novēršanas un pārredzamības pasākumi. Nosakot, kuru personu dati tiks apstrādāti, dalībvalstīm var izstrādāt atbilstīgos objektīvos kritērijus, piemēram, personas publiskā vara, iespēja tērēt vai piešķirt sabiedriskos līdzekļus, alga, pilnvaru termiņš, saņemtie atlīdzinājumi utt., paturot prātā, ka apstrāde nedrīkstētu pārsniegt to, kas ir “nepieciešams iecerēto leģitīmo mērķu īstenošanai, it īpaši ņemot vērā ar šādu publicēšanu radīto Hartas 7. un 8. pantā atzīto tiesību aizskārumu”¹⁷.

Ņemot vērā godprātības un samērīguma principus, tādas informācijas publicēšana internetā, kas atklāj nebūtiskus indivīda privātās dzīves aspektus, nav attaisnojama.

❖ Samērīguma īstenošana

➤ *Atšķirības starp datu vākšanu un publiskošanu internetā*

Interešu konflikta novēršanas pasākumi parasti ietver divas galvenās apstrādes darbības: personas datu nepublisku apstrādi tikai kompetentās iestādes ietvaros un noteiktu datu publicēšanu internetā. Attiecīgajās tiesību normās būtu skaidri jānosaka, kurām personām ir pienākums iesniegt ziņojumus kompetentajām iestādēm. Tajās būtu arī jāprecizē, kādi personas dati ir jāiekļauj ziņojumos un kādi personas dati ir proaktīvi jāpublicē. Šī atzinuma mērķis nav noteikt, kādi personas dati kompetentajām iestādēm, kuras nodarbojas ar interešu konfliktu novēršanas pasākumiem, būtu jāvēl, ne arī definēt, kāda informācija būtu jāizplata internetā. Tomēr ir lietderīgi uzsvērt, ka, lemjot, vai informāciju publicēt internetā, kompetentajām iestādēm vienmēr būtu jāņem vērā šīs rīcības sekas. Daži ievāktie personas dati var saturēt intīmu informāciju par valsts sektora subjektiem, un tādējādi tās publicēšana internetā var nopietni ietekmēt viņu privāto dzīvi un tiesības uz datu aizsardzību. Būtiski arī atzīmēt, ka tas, kas sabiedrību interesē, nav tas pats, kas ir sabiedrības interesēs.

Parasti internetā publiskoto personas datu apjoms, visticamāk, būs ierobežotāks nekā kompetentajām iestādēm iesniegto datu apjoms, jo noteiktas informācijas proaktīva izpaušana var būt nepiemērota, ņemot vērā šādas publiskošanas iespējamo ietekmi uz datu subjektiem. Turklāt daļa informācijas, kura nav proaktīvi izpaužama, var tikt izpausta, piemērojot tiesību aktus, kuri reglamentē piekļuvi informācijai saskaņā ar likumu un/vai citiem piemērojamiem tiesību aktiem, vai ja to pieprasa ar tiesas lēmumu. Nosakot, vai ir nepieciešams iegūt un/vai publiskot valsts sektora subjektu personas datus, būtu jāņem vērā, vai valsts sektora subjektu

---

¹⁷ Eiropas Savienības Tiesa to izklāstīja spriedumā apvienotajās lietās *Volker und Markus Schecke GbR* (C-92/09) un *Hartmut Eifert* (C-93/09) pret *Land Hessen*, 79. un 80. punktā.

lietas un darījumi (finansiāli, līgumiski vai citi) notikuši pirms stāšanās amatā, kad viņi bija privātpersonas bez valsts pilnvaras. Kompetentajām iestādēm nav aizliegts vākt datus uz šī pamata, īpaši situācijās, kad ir notikušas aizdomīgas darbības. Neskatoties uz to, automātiska visu valsts sektora subjekta lietu/darījumu, kas notikuši pirms viņu stāšanās amatā, publicēšana internetā, ļaujot meklēt pēc vārda un iekļaujot jebkādu informāciju, nešķirojot šo datu raksturu, tipu vai apjomu, var pārsniegt to, kas ir nepieciešams iecerēto leģitīmo mērķu īstenošanai.

Apsverot personas datu publicēšanu internetā, nepieciešams apsvērt arī šādas izpaušanas potenciālos riskus. Gadījumos, kad ir paredzēta obligāta vai plaša mēroga publicēšana, tiek nopietni ieteikts veikt privātās dzīves neaizskaramības ietekmes novērtējumu. Būtu jāapsver arī alternatīvi noteiktu personas datu nodrošināšanas veidi, piemēram, apkopojums vai kolektīva publicēšana, neļaujot identificēt atsevišķas personas.

Ir lietderīgi arī apsvērt, vai publicējamo personas datu raksturs un apjoms var radīt arī citus, ne tikai ar datu aizsardzību saistītus riskus. Piemēram, tādu personas datu publicēšana, kas saistīti ar datu subjekta ekonomisko situāciju, iespējams, padara viņus neaizsargātus pret noziedzniekiem. Tas neizslēdz šādu datu izpaušanu kompetentajām iestādēm, kuras atbild par šo datu vākšanu un apstrādi.

Publicējot informāciju, kas saistīta ar valsts sektora subjektu līgumiskajām un/vai citām attiecībām, kompetentajām iestādēm arī jāapzinās, ka noteikti dati var būt konfidenciali (komerc-, banku, profesionāls vai tml. noslēpums). Šādos gadījumos var būt nepieciešams rast līdzsvaru starp datu aizsardzības un konfidencialitātes aizsardzības tiesībām un sabiedrības interesēm piekļūt šādai informācijai.

PIEMĒRS. Kompetentās iestādes var vākt valsts sektora subjekta mājsaimniecības vai ģimenes locekļu personas datus, piemēram, vārdus, uzvārdus, kontaktinformāciju, adreses utt., lai pildītu savus pienākumus šajā jomā; tomēr visas šīs informācijas publicēšana internetā var nebūt samērīga, lai arī katrs gadījums būtu jāizvērtē atsevišķi.

➤ *Dažādu saistīto personu grupu datu apstrāde*

Personas datu apstrādē ir jāpieņem selektīva pieeja, diferencējot dažādas personu grupas, gadījumus un mērķus un ņemot vērā konkrētās situācijas attiecībā uz publicējamās personiskās informācijas saturu. Pēc vajadzības būtu jāizmanto dažādas informācijas publicēšanas metodes.

Izvērtējot, vai apstrādei jāietver arī personas datu izplatīšana plašākai sabiedrībai internetā, dažādas situācijas ir jārisina atšķirīgi. Kompetentās iestādes var ņemt vērā, kādā mērā attiecīgā publiskā iestāde vai valsts sektora subjekts ir pakļauti korupcijas riskam vai interešu konfliktiem; viņu darbību vai sabiedrības interesēs veicamo uzdevumu tvērumu un personu pārvaldīto publisko līdzekļu apjomu. Vispārīgi runājot, atkarībā no vietas hierarhijā un lēmumu pieņemšanas atbildības var būt lietderīgi diferencēt politiskus, vecākos valsts sektora subjektus un citas publiskas personas, kuru amati saistīti ar politisko pienākumu; personas, kuras ieņem “parastu valsts sektora pārvaldības amatu”, neieņem vēlētu amatu un veic tikai

izpildes pārvaldes funkcijas, un “parastus valsts sektora subjektus”, kuri patstāvīgi nepieņem lēmumus.

Šajā saistībā pirmajai grupai personas datu izplatīšana internetā attiecīgās kompetentās iestādes vietnē var tikt uzskatīta par samērīgu, savukārt otrajai un trešajai grupai šis risinājums var nebūt piemērojams. Otrajai grupai vārds, uzvārds un ieņemamais amats var būt publiski pieejami, nepublicējot pēc noklusējuma personas datus (arī gadījumos, kad runa ir tikai par personas datiem saistībā ar darbībām, kuras tie veikuši, rīkojoties kā valsts sektora subjekti, vai attiecībā uz viņu profesionālo darbību¹⁸) Tas neskar šo datu pieejamību saskaņā ar valstu noteikumiem par sabiedrības tiesībām piekļūt dokumentiem.

Ir ieteicams izšķirt dažādas valsts sektora subjektu grupas, ierēdņus un citas personas saskaņā ar šiem konkrētajiem tiesību aktiem atkarībā no iepriekšminētajiem kritērijiem un, balstoties uz šo nošķīrumu, noteikt dažādus ziņošanas pienākuma līmeņus attiecībā pret kompetentajām iestādēm. Likumdevējam jāņem vērā šis nošķīrums jo īpaši saistībā ar jebkādiem pienākumiem publiskot internetā.

Šāda pieeja ļautu nodrošināt atšķirīgu personas datu daudzumu un veidus atkarībā no personu grupas un tādējādi palīdzētu nodrošināt samērīguma prasību izpildi, saskaņā ar kurām ir jāveic tikai minimāli nepieciešamo personas datu apstrāde, kas ir nepieciešama likumīgā nolūka sasniegšanai (atklāt interešu konfliktu un noteikt sankcijas).

---

¹⁸ Šajā sakarā apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 *Rundfunk* EST vērš uzmanību uz ECT judikatūru par jēdziena “privātā dzīve” tvērumu, nosakot, ka tas “nav tulkojams sašaurināti” un ka “pamatā netiek pieļauta iespēja profesionālo darbību “izņemt no privātās dzīves” jēdziena saturā”. Sk. Tiesas sprieduma 79. punktu.

PIEMĒRS. Personas datu publiskošana saistībā ar tādu valsts sektora subjektu interešu konflikta deklarācijām, kuri veic tikai un vienīgi administratīvus uzdevumus, var tikt dažos gadījumos uzskatīta par nesamērīgu, ņemot vērā, ka viņi neieņem ne vēlētus, ne ministra amatus. Savukārt šādu dokumentu nodošana kompetento kontroles iestāžu rīcībā tiek uzskatīta par attaisnojamu šo personu integritātes un neitralitātes stiprināšanai un interešu konfliktu situāciju novēršanai, atklāšanai un sankciju noteikšanai¹⁹.

3.2.2. MINIMIZĒŠANAS PRINCIPS

Attiecībā uz minimizēšanas principu ir jāveic stingrs apstrādāto datu nepieciešamības un samērīguma izvērtējums (Direktīvas 95/46/EK 6. pants un VDAR normas). Ir skaidri jānosaka apstrādāto personas datu apjoms un veids. Ja ir nepieciešams apstrādāt personas datus, šādiem datiem ir jābūt adekvātiem, attiecīgiem un saskaņā ar tiesību aktiem tie nedrīkst būt pārmērīgā apjomā attiecībā uz noteiktajiem nolūkiem, un jebkāda informācija, kas nav nepieciešama šādu nolūku sasniegšanai, nedrīkstētu tikt nekādā veidā apstrādāta. Personas datu apstrādei, kas tiek veikta, īstenojot interešu konflikta novēršanas un pārredzamības pasākumus, būtu jākoncentrējas uz likumīgo nolūku un jāatbilst likumīgajam nolūkam, lai novērstu nevajadzīgu datu apstrādi. Tādējādi apstrāde, visticamāk, būtu lietderīgāka un efektīvāka.

Lai sasniegtu apstrādes mērķi, ne vienmēr var būt nepieciešama publicēšana internetā; dažkārt, iespējams, pietiek publicēt vispārīgu pamatinformāciju par noteikto pārvaldes jomu vai arī publicēt informāciju par valsts sektora lēmumiem un rīcību darbības rādītāju veidā. Kompetentajām pārraudzības iestādēm var tikt iesniegti padziļināti un aptverošāki dati, ļaujot tos atbilstīgi valsts noteikumiem par piekļuvi publiskiem dokumentiem nepieciešamības gadījumā publiskot internetā vai padarīt sabiedrībai pieejamus.

PIEMĒRS. Ja ir nepieciešams vākt un publiskot internetā informāciju par aktīviem, kuri pieder ar valsts sektora subjektu saistītām personām (piemēram, partnerim, bērniem vai citiem ģimenes vai mājsaimniecības locekļiem), ir jāņem vērā minimizēšanas princips, apsverot, vai informācija par ģimenes locekļa aktīviem publiskojama dalīti vai norādot tikai vērtības kopsummu. Ir jāapsver arī, kādā mērā visu ģimenes vai mājsaimniecības locekļu identitātes publiskošana ir nepieciešama vajadzīgā mērķa sasniegšanai.

¹⁹ Sk. 2013. gada 10. septembra *Conseil constitutionnel de la République Française, Décision n ° 2013-675 DC*, kas skar “*Loi organique relative à la transparence de la vie publique*” (*Projet de loi the adopté 17 septembre 2013 - TA No. 209*).

PIEMĒRS. Dažu valstu noteikumi par pārredzamību paredz, ka internetā publiskojama informācija par tādu personu individuālo ienākumu un saņemtā atalgojuma apjomu, kas pilda augsta līmeņa administratīvos uzdevumus (piemēram, ieņem augstākā līmeņa administratīvos amatus). Kopumā saskaņā ar minimizēšanas principu attiecīgās personas saņemtā ienākuma kopsummas publiskošana var būt pietiekama, lai nodrošinātu šādu saistību izpildi. Tomēr tādu datu publiskošana kā nodokļu maksātāja numurs, finanšu atskaites pilnā apjomā, detalizēti dati, kas ņemti no nodokļu deklarācijas vai arī personas algas aprēķina, bankas informācija vai mājas adreses, personīgie tālruņa numuri un e-pasti, visticamāk, nebūs samērīga.

PIEMĒRS. Runājot par personu finanšu datu (t. i., parādu, aizņēmumu utt.) publicēšanu internetā, saskaņā ar minimizēšanas principu ir ieteicams publicēt tikai nepieciešamo un/vai pamata informāciju, paturot prātā šo datu neizsargātību un iespējamos riskus, kurus rada šāda publicēšana internetā. Tādēļ ir ieteicams tiesību aktos noteikt publicējamo informāciju gadījumos, kad finanšu dati tiek publicēti internetā, lai izvairītos no iespējamās šo datu ļaunprātīgas izmantošanas vai pārmērīgas publicēšanas internetā, pārsniedzot pamatotus un/vai likumīgus nolūkus, vienlaikus ņemot vērā arī sabiedrības intereses.

❖ Datu veids

Apstrādājot personas datus valsts sektora interešu konflikta novēršanas un pārredzamības pasākumu ietvaros, viens no mērķiem būs valsts sektora subjektu finansiālā stāvokļa izmaiņu leģitimitātes noteikšana. Vispārīgi runājot, jebkādiem vāktajiem un/vai publicētajiem datiem būtu jāpilda kāda funkcija; piemēram, atklāt, vai šādas personas aktīvus ir ieguvušas nelegāli, pārkāpušas interešu konfliktu novēršanas pasākumus vai veikušas nelegālas vai necienīgas darbības. Tādu personas datu vākšana un tālāka apstrāde, kuri nepalīdz izvērtēt šādus pārkāpumus un/vai atklāt iespējamu amata pienākumu pārkāpumu, nav pamatota. Ir ieteicams izstrādāt tiesisku un praktisko regulējumu, kas ir vērsts uz likumīgas interešu konfliktu pārvaldības un ar to saistītās pārredzamības sasniegšanu, lai novērstu jebkādu nevajadzīgu, nelikumīgu un negodprātīgu personas datu apstrādi.

PIEMĒRS. Komerctiecības, kas nodibinātas, personai ieņemot publisku amatu, var norādīt uz nelikumīgu rīcību, un kompetentās iestādes var veikt to padziļinātu analīzi. Tādējādi informācija var tikt apstrādāta, lai pārbaudītu, vai valsts sektora subjekts ir guvis nepamatotu finansiālu vai kādu citu labumu tiešā vai netiešā veidā (ar radnieka vai partnera starpniecību).

3.3. ĪPAŠU PERSONAS DATU KATEGORIJU (SLEPENI DATI) APSTRĀDE

Direktīvas 95/46/EK 8. panta 1. punktā kā īpašas kategorijas identificēti tādi personas dati, kas norāda rasi vai etnisko izcelsmi, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību, dalību arodbiedrībā un informāciju par privātpersonas veselību vai seksuālo dzīvi jeb dzimumdzīvi. VDAR personas datu īpašās kategorijas ir paplašinātas, iekļaujot ģenētiskos datus, biometriskos datus, tādējādi ļaujot veikt personas unikālu identifikāciju, un datus par seksuālo orientāciju. Gan Direktīvā 95/46/EK, gan VDAR ir noteikts vispārīgs šādu datu apstrādes aizliegums, precizējot izņēmuma gadījumos, kad šādu datu apstrāde ir pieļaujama.

Turklāt Direktīvas 95/46/EK 8. panta 5. punktā noteikts, ka uz noziedzīgiem nodarījumiem, kriminālas vajāšanas gadījumiem vai drošības pasākumiem attiecināmu datu apstrādi var veikt tikai valsts iestādes kontrolē vai, ja saskaņā ar attiecīgās valsts tiesībām ir paredzētas piemērotas speciālas garantijas atbilstoši dalībvalsts piešķirtam izņēmuma statusam saskaņā ar šīs valsts noteikumiem, kas paredz atbilstīgas speciālas garantijas. VDAR ir iekļauta līdzīga norma.

Ņemot vērā iepriekšminētās normas, šādu datu proaktīva izpaušana būtu pieļaujama izņēmuma gadījumā, izmantojot konkrētu juridisko pamatu un vienmēr apsverot pieņemamu līdzsvaru starp privātās dzīves aizsardzību un leģitīmajām sabiedrības interesēm.

PIEMĒRS. Ja kandidēšanas gaitā tas ir nepieciešams, var būt pieļaujama tādas ar ievēlētajām politiskās partijas pārstāvošām personām saistītas informācijas publicēšana, kas ļautu atklāt viņu saites ar noteiktām politiskajām vai arodbiedrību grupām.

3.4. GLABĀŠANAS PERIODI

Periods personas datu glabāšanai tādā veidā, kas ļautu datu subjektus identificēt, būtu jānosaka atbilstīgi likumīgajam nolūkam, kādam tie tiek uzglabāti. Datu apstrāde būtu veicama tikai par to periodu, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu attiecīgos likumīgos nolūkus. Datu apstrāde kompetentās iestādes iekšienē un personas datus publicēšanas nolūks būtu jāizskata katrs atsevišķi. Ir vēlams skaidri norādīt glabāšanas periodus, iekļaujot arī normas par pieejamību internetā.

Var tikt definēti dažādi soļi: periods, kad dati tiek apstrādāti galvenajam nolūkam, datu publicēšanas periods un arhivēšanas periods. Dažādiem datiem un datu kopumiem var tikt piemēroti atšķirīgi periodi.

3.5. DATU PRECIZITĀTE

Personas datiem būtu jābūt precīziem un nepieciešamības gadījumā atjauninātiem. Saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 6. pantu ir jāveic visi reālie pasākumi, lai nodrošinātu, ka dati ir precīzi un atjaunināti, ņemot vērā nolūkus, kādiem tie ir vākti un tālāk apstrādāti. Turklāt, ņemot vērā VDAR, valsts sektora subjektiem būs tiesības panākt, lai kompetentās iestādes bez nepamatotas kavēšanās izlabotu viņu personas datus, kas ir neprecīzi vai novecojuši. VDAR 16. pantā arī noteikts, ka, ņemot vērā apstrādes nolūkus, datu subjektam būs tiesības panākt, lai nepilnīgi personas dati tiktu papildināti, tostarp sniedzot papildu paziņojumu.

Gadījumos, kad tiesību akti pieprasa noteiktu datu publicēšanu internetā, ņemot vērā precizitātes principu, kompetentajām iestādēm ir ieteicams izstrādāt skaidru(-as)/unikālu(-as) veidlapu(-as)/deklarāciju(-as), kur būtu iekļauti tikai attiecīgie dati.

Kompetentajām iestādēm arī ieteicams īstenot pienācīgas procedūras ievākto personas datu precizitātes un aktualitātes saglabāšanai atbilstīgi Direktīvas 95/46/EK 6. pantam un ņemot vērā VDAR. Publicēšanas vai pēdējā atjauninājuma datuma norādīšana jebkuram datu kopumam atbilst labas prakses principam.

3.6. NOLŪKA IEROBEŽOJUMS

Ievāktos datus var apstrādāt tikai noteikto nolūku regulējuma ietvaros un citiem saderīgiem nolūkiem. Direktīvas 95/46/EK 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka personas datiem jābūt vāktiem konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā.

Ņemot vērā VDAR, līdzīgā normā ir noteikts, ka personas datiem jābūt vāktiem konkrētiem, skaidriem un legītimiem nolūkiem un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā. Turpmāka datu apstrāde arhivēšanas nolūkā sabiedrības interesēs un zinātniskiem, vēsturiskiem vai statistiskiem nolūkiem nav uzskatāma par nesavienojamu ar sākotnējiem nolūkiem.

Zīmīgi, ka dažās ES dalībvalstīs noteikti personas datu apstrādāji jeb pārziņi ir pievienojuši konkrētu informāciju, kurā izskaidroti publicēto datu atkalizmantošanas ierobežojumi. DG29 Atzinumā 06/2013 par brīvi pieejamiem datiem un atkalizmantošanu uzsvēra, ka potenciālajiem atkalizmantotājiem ir jāievēro datu aizsardzības tiesību akti, darbojoties kā datu pārziņiem un apstrādājot personas datus, izņemot gadījumus, kad uz apstrādi attiecas Direktīvas 95/46/EK 3. panta izņēmums mājsaimnieciskiem pasākumiem.

Lemjot, vai personas datiem būtu jābūt globāli pieejamiem ārējās meklētājprogrammās, ir lietderīgi apsvērt nolūku, kādēļ šī informācija tiek padarīta plaši pieejama. Ja šādu datu pieejamība ir globālās sabiedrības interesēs, jo īpaši ņemot vērā datu subjektu kategoriju, šāda izplatīšana, visticamāk, būs pamatota. Ar nosacījumu, ka ir tikusi apsvērta jebkāda tās potenciālā ietekme uz datu subjekta tiesībām un brīvībām. Tomēr, ja tas nav globālās sabiedrības interesēs vai tiek uzskatīts, ka šāda plaša izplatīšana nav piemērota, var būt vēlams šos datus publicēt iekšējās meklētājprogrammās²⁰ vai izmantojot citus selektīvas piekļuves mehānismus (piemēram, ar pieteikšanos vai autentifikācijas attēla rakstzīmēm (CAPTCHA)).

Ir ieteicams skaidri definēt datu atkalizmantošanu kā atļautu vai aizliegtu, nosakot iespējamus noteikumus atkalizmantošanai²¹.

4. DROŠĪBAS PASĀKUMI

Kompetentajām iestādēm, piemēram, personas datu apstrādātājiem jeb pārziņiem, jāveic atbilstošie tehniskie un organizatoriskie pasākumi personas datu aizsardzībai — nejaušas nozaušanās, iznīcināšanas, sagrozīšanas vai neatļautas izpaušanas vai piekļuves, vai cita veida nelikumīgas apstrādes veidu novēršanai. Aizsardzības pasākumiem jāatbilst kompetentās iestādes apstrādes darbības raksturam.

²⁰ Šim nolūkam katrai teksta datnei var tikt noteikti īpaši piekļuves kodi (piemēram, izmantojot meta tagus *noindex/noarchive* vai protokolu *robot.txt*, konfigurējot tos atbilstīgi izslēgšanas robotprotokolam). Tas neskar jebkādu rīku izmantošanu, kas var atvieglot tādas informācijas vai dokumentu iegūšanu, ko paredzēts izplatīt publiskas iestādes oficiālajā tīmekļa vietnē.

²¹ Skatīt 29. panta darba grupas Atzinumu WP207

Šajā nolūkā ir jāīsteno atbilstoši pasākumi, lai samazinātu risku, ka internetā pieejamā informācija un dokumenti var tikt izdzēsti, mainīti, sagrozīti un/vai izņemti no konteksta, piemēram, var tikt norādīti uzticami avoti, kuros minētie dokumenti var tikt atrasti; dokumentu autentiskuma un integritātes nodrošināšanai var tikt izmantots elektroniskais paraksts; “konteksta datus” var ievietot oficiālajās tīmekļa vietnēs publicētajās datnēs (piemēram, informācijas versija, derīguma termiņš, atbildīgā administratīvā struktūra).

5. DATU SUBJEKTU TIESĪBAS

Lai nodrošinātu godprātīgu apstrādi, DG29 iesaka kompetentajām iestādēm informēt ikvienu atkalizmantošanu par viņa saistībām attiecībā uz datu subjektu tiesībām un par to, kā tās ievērot.

Pirms uzsāk jebkādu personas datu vākšanu, kompetentās iestādes informē valsts sektora subjektu, kura personas dati tiek vākti saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 10. un 11. pantu. Tiesības tikt informētam var izrietēt no attiecīgajiem tiesību aktiem, kuros noteikts, ka personas dati ir jāpublisko, un tādēļ tie var tikt publiskoti bez valsts sektora subjekta iepriekšējas piekrišanas.

Turklāt datu subjekts var iegūt no kompetentajām iestādēm šādu informāciju (izņemot Direktīvā 95/46/EK noteiktajos gadījumos):

- apstiprinājumu, vai uz viņu attiecināmos datus apstrādā vai neapstrādā, un informāciju vismaz attiecībā uz apstrādes nolūkiem, attiecīgo datu kategorijām un saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kuriem datus atklāj,
- paziņojumu datu subjektam saprotamā formā par apstrādē esošajiem datiem un par jebkuru pieejamu informāciju attiecībā uz datu avotu,
- informāciju par datu, kas uz viņu attiecas, jebkurā automatizētā apstrādē ietverto loģiku vismaz automatizēto lēmumu gadījumā.

Saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 14. pantu datu subjektam noteiktos gadījumos²² ir tiesības iebilst jebkurā apstrādes laikā. Personas datu apstrādātājam jeb pārzinim ir ieteicams informēt visus datu atkalizmantoņus par iebildumu²³.

Atkarībā no nolūka tiesības iebilst var ar tiesību aktu izslēgt vai ierobežot. Piemēram, datu subjektam var būt ļauts iebilst pret noteiktu vai visu uz viņu attiecināmu datu publicēšanu internetā, ja tam konkrētajā situācijā ir likumīgs pamatojums, bet ne pret iekšējo apstrādi (atšķiras no tādu datu izplatīšanas, kas uz viņu attiecas).

---

²² Šajā saistībā ir jāmin, ka direktīvas 14. pants paredz datu subjektam tiesības iebilst, cita starpā vismaz direktīvas 7. panta e) apakšpunktā norādītajos gadījumos. Tas nozīmē: ja turpmāka datu apstrāde pēc pamatota un objektīva dažādu interešu un tiesību izvērtējuma ir atļauta, datu subjektam joprojām ir papildu iespēja iebilst, pamatojot to ar viņa konkrēto situāciju. Skatīt iepriekšminētā DG29 Atzinuma 06/2014 III.3.6. sadaļu.

²³ Francijā šis pienākums ir noteikts valsts datu aizsardzības tiesību dekrēta 97. pantā.

Datu subjekts ir tiesīgs panākt, ka kompetentā iestāde datus izlabo, dzēš vai noslēdz piekļuvi tiem, ja šo datu apstrāde neatbilst Direktīvas 95/46/EK noteikumiem. Turklāt trešās personas, kurām dati atklāti, tiek informētas par šādu izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja vien tas neizrādās neiespējami vai nav saistīts ar nesamērīgām pūlēm.

Saskaņā ar VDAR datu subjektam būs tiesības uz datu labošanu, dzēšanu un apstrādes ierobežošanu, kā arī tiesības iesniegt sūdzību datu aizsardzības iestādē.